

عنوان مقاله:

تحلیل و بررسی اصطلاحات عرفانی مرغ و سیمرغ در غزلیات سنایی

محل انتشار:

هفتمین همایش ملی متن‌پژوهی ادبی با عنوان نگاهی تازه به ادبیات کودک و نوجوان (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

محمد جعفری - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید باهنر کرمان

خلاصه مقاله:

سنایی غزنوی از شاعران بزرگ زبان و ادب فارسیست که جریان های نوینی در شعر فارسی با شیوه هایی که او ایجاد کرد، روی کار آمد. سرایش شعر با مضمون عرفانی - خصوصا غزل عرفانی- با او به رسمیت رسید و وی سبب ساز پیروی خیل عظیمی از شعرای معاصر و پس از خود از این مکتب شد. طبق عقیده عام، مسلک عرفان و تصوف، ورود هر کسی به جرگه خویش را روا نمیدانست؛ ازاین رو رویکرد این جبهه رفتاری در شعر فارسی با زبان رمز همراه شد تا تنها محرمان اسرار از آنچه میگویند، آگاه شوند. این زبان رمزی دارای واژگانی ملموس است که معنایی ژرف را در پس ظاهر خود دربردارند. واژگان مرغ و سیمرغ نیز از همین دست کلمات رمزی هستند که در تعریف عرفا و حکما دارای معانی گوناگونی هستند که شایعترین آنها برای اصطلاح مرغ: روح و جان است و برای اصطلاح سیمرغ: انسان کامل، خداوند و مقام بقاءالله است. با بررسی این اصطلاحات در میان غزلیات سنایی -که غزل همواره در جایگاه قالبی برای بیان عواطف و احساسات، خصوصا حالات روحانی و عرفانیست- دریافتیم که واژه مرغ در غزلیات سنایی، در معانی و مفاهیم: روح و جان، تمایلات و مظاهر دنیوی، عشق و سالک راه حق پنداشته شده و همچنین اصطلاح سیمرغ، در مفاهیم و مضامین: عشق و مقام بقاءالله به کار رفته است.

کلمات کلیدی:

سنایی غزنوی، غزلیات، مرغ، سیمرغ، عرفانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/907607>

